



**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput IV. Declarantur ea in quibus filii parentibus obedire tenentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

- 19 Ex dictis collige, graviter peccare filios, qui parentes egenos deserunt, ingredienda Religionis prætextu. Præpostera namque pietas est, imò vera potius impietas, mandata Dei violare, aut negligere specie implendi consilia. Unde can. *Siqui filii dist.* 30. Concilium Gangrense dicit: *Siqui filii parentes, maxime fideles, deseruerint occasione Dei cultus, hoc iustum iudicantes esse, & non potius debium honorem parentibus reddiderint, ut hoc ipsum in eis venerentur, quòd fideles sunt, anathema sit.*
- 20 Ille igitur qui nondum Religionem intravit (ait S. Thomas quodlib. q. 6. a. 2.) si videat patrem suum in magna necessitate, cui per alium subveniri non possit, non debet Religionem intrare, sed tenetur ministrare parentibus. Si vero per alium possit ejus parentibus ministrari, potest, si vult, Religionem intrare. Unde S. Chrysostomus exponens illud: *dimitte mortuos sepelire mortuos suos, homil. 28. in Matth. dicit, quòd malum est abducere hominem à spiritalibus; & maxime cum fuerint, qui ministerium parentum compleant. Erant enim alii, qui complere possent illius funeris sepulturam.* Et 2. 2. q. 189. a. 6. dicit, quòd parentibus in necessitate existentibus, ita quòd eis commodè aliter quàm per obsequium filiorum subveniri non possit, non licet filius, prætermisso parentum obsequio, Religionem intrare.
- 21 Aliud est de Religiosis professis; tamen enim parentibus suis ad inopiam redactis subvenire teneantur, quantum possunt, salvà obedientià, è Claustro tamen egredi non possunt, absque Superiorum licentià, ut ipsis subveniant, prout idem S. Doctor in priore loco tradit his verbis: *Postquam aliquis est jam in Religione professus, est mortuus mundo: unde per spirituales moriem deobligatur à cura impendenda parentibus; sicut etiam deobligatur per moriem corporalem. Et idè non peccat, nec contra Dei præceptum agit, si in Claustro remaneat sub præcepto Prelati sui, parentum ministratiōe prætermittit. Est enim factus impotens ad reddendum debitum ministerium absque propria culpa. Debet interim tamen, quantum potest, salvà ordinis obedientià, satagere, ut per se, vel per alium suis parentibus subveniatur, si in necessitate fuerint constituti.*
- 22 Hoc totum confirmat quodlib. 10. q. 5. a. 1. ubi sic: *Dicunt aliqui, quòd si aliquis habet patrem indigentem, debet etiam dimittere, siquid habet, ad ejus sustentationem, & sic potest licitè Religionem intrare, parentum curam Patri caelesti committens, qui etiam aves pascit. Sed quia hac opinio nimis videtur aspera; idè melius videtur descendendum, quòd aut iste qui habet propositum intrandi Religionem, videt se in seculo non posse vivere sine peccato mortali, vel non de facili? Si timet sibi periculum peccati mortalis, cum magis teneatur saluti animæ sue providere, quàm corporali saluti parentum, non tenetur in seculo remanere. Si autem videt se posse in seculo conversari absque peccato, distin-*

Tom. 11.

guendum videtur: quia si sine ejus obsequio parentes nullo modo vivere possunt, sic tenetur eis servire, & alia opera perfectionis prætermittere; & peccaret eos dimittens. Si vero sine ejus obsequio possunt aliquantulum sustentari, non autem honorifice, non propter hoc tenetur opera perfectionis dimittere. Secus autem est de illo, qui jam Religionem intravit: quia cum jam sit mortuus mundo per professionem, solutus est à lege, quàm in mandatis obsequiis parentibus tenebatur. In aliis autem spiritualibus (puta orationibus, & hujusmodi) eis tenetur servire. Et hoc quòd dictum est de introitu Religionis, potest etiam de observantia virginitatis, & de aliis operibus perfectionis dici. Hactenus S. Thomas.

CAPUT IV.

Declarantur ea in quibus filii parentibus obedire tenentur.

Cum generaliter Apostolus dicat: *Filii* 23 *obedite parentibus per omnia, hoc enim placitum est in Domino, sequitur quòd, ut Augustinus ait in Præfat. Pl. 70. in eare solafilius non debet obedire patri suo, si aliquid pater ipse jussit contra Deum ipsum. Neque enim debet irasci pater, quando sic ei proponitur Deus. Ubi autem hoc jubet pater quòd contra Dominum non sit, sic audiendus est, quomodo Deus: quia obedire patri jussit Deus. Idem dicit S. Hieronymus in epist. ad Titum c. 3. & habetur can. si Dominus 11. q. 3. Hoc ipsum & intelligamus de filiis apud parentes, quòd in illis tantum debeant parentibus esse subiecti, quæ contra Dei mandata non veniunt.*

Sed quia reperiuntur improbi parentes, qui 24 ea filiis præcipiunt, quæ Dei præceptis advertantur, tunc magis obediendum est Deo quàm parentibus. Et hoc sensu Salvator Luc. 14. dicit: *Siquis venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem, & uxorem, & filios, & fratres, & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus. Et Matth. 10. Qui amat patrem & matrem plusquàm me (quod facit qui mandato Dei præfert mandatum patris) non est me dignus.*

Et idè S. Hieronymus epist. 1. ad Heliodorum: *Scriptura quidem præcipit parentibus obsequendum; sed quicumque eos supra Christum amat (voluntatem ipsorum contra Christi voluntatem faciendo) perdit animam suam. Imò tunc odium in suos, pietas in Deum est, uti dicit in cap. 10. Matth. Unde rursus epist. 1. citatà: Dum parentes aliquid à te exigunt contra Deum, licet sparso crine, & scissis vestibus, ubera quibus te nutrierat, mater ostendat, licet in limine pater jaceat: per calcatum perge patrem, sicco oculo ad vexillum crucis evola. Solum pietatis genus est, in hac re esse crudelem.*

Enimverò manifestum est (inquit Augustinus 25 l. contra Adimantum c. 6.) & honorem parentum in gradu suo esse servandum, & eos tamen in divini amoris comparatione, præferimus si impedimento sunt, nullà dubitatione oportet.

re contemni. Cur ita? quia, ut Bernardus ait, vel quisquis est Author libri de modo bene vivendi serm. 12. de dilect. Dei: *majora tribuit nobis Christus, quam parentes nostri; & ideo super parentes debemus diligere Christum. Stultum est aliquid plusquam Deum amare: quia qui plus diligit creaturam, quam Creatorem, peccat; & qui praeponit amorem creaturae amori Creatoris, errat.*

- 27 Licet ista sint vera, divinum tamen praeceptum, de obedientia filiorum erga parentes, enucleatius exponens S. Thomas quodlib. 2. a. 9. sic loquitur: *Ad illa se extendit debitum obedientiae, ad qua se extendit jus praelationis. Habet autem pater carnalis jus praelationis in filium; primo quidem quantum ad domesticam conversationem: sic enim est paterfamilias in domo, sicut Rex in regno. Unde sicut subditi Regis tenentur obedire Regi in his qua pertinent ad gubernationem regni; ita etiam filii, & alii domestici, tenentur obedire paterfamilias in his qua pertinent ad dispensationem domus. Secundo, quantum ad morum disciplinam. Unde Apostolus dicit ad Hebr. 12. „ Patres quidem carnis nostrae habuimus eruditores, & obtemperabamus eis. „ Debet enim pater filio, non solum educationem, sed etiam disciplinam. In his ergo filius tenetur obedire patri carnali, & non in aliis.*
- 28 Et juxta hoc intelligendum est quod laudati Patres aiunt, filios debere parentibus obedire in omnibus quae non sunt contra Deum; in omnibus utique quae pertinent ad disciplinam vitae, & curam domesticam, uti S. Doctor intelligit 2. 2. q. 104. a. 5. in corp.
- 29 Et ideo si pater filio praecipiat, ut certorum hominum societatem vitet; ne certas domos adeat, ex quarum frequentatione periclitetur innocentia vel fama ipsius; ne huic vel illi feminae nubat, quam ipsi convenientem, vel ipso dignam non censet; ne aleis ludat; ne tabernas frequentet; vel ipsi praecipiat, ut opera aliqua faciat, vel negotia gerat, ad utilitatem domus: filius sub gravi peccato obedire tenetur; sicut & filia matri, prohibenti ne sola domo egrediatur; ne viros alloquatur; ne amatorias litteras, aut munuscula furtim recipiat; ne fucus utatur; ne peccatus nudet; & alia ejusmodi ad curam domesticam pertinentia, in rebus gravis momenti. Mortaliter proinde peccant filii & filiae, justis huic mandatis contravenientes.
- 30 Non tenentur tamen, nec servi dominis, nec filii parentibus obedire in iis quae concernunt statum vitae eligendum, v. g. si pater filio praecipiat matrimonium contrahere, vel filiae virginitatem servare. Partim quia hoc a divina dependet vocatione. Partim quia utrumque horum Deus in cuiusque reliquit libertate, prout Doctores communiter tradunt cum S. Thoma, cumque S. Augustino epist. 199. ad Ediciam dicente, quod *quamvis ad meliora excitandi & erudiendi sint filii Sanctorum; unusquisque tamen proprium donum ha-*

bet a Deo: *alius quidem sic, alius autem sic, ut Apostolus ait ad Ephes. 4.*

Itaque filii a parentibus compelli vel obligari non possunt ad statum Religiosum, vel Ecclesiasticum eligendum: cum Deus solus attendendus sit, velut Author vocationis unicuiusque; utpote a quo solo, non a parentibus, expectandae sunt gratiae necessariae ad salutem operandam, in statu ad quem vocatus fuerit.

Hinc S. Bernardus in declamatione ad haec verba: *Ecco nos reliquimus omnia, de vit. & honest. Cleric. c. 5. Videte (inquit) vocationem vestram, ait vocatus Apostolus, consideremus & nos, an vocati venerimus, & vocati a Deo, cuius nimirum hac vocatio est. Nec communem vocationem dixerim... sed quis vocaverit nos in honorem Cleri: convenire velim conscientias singulorum... Hinc enim parvulo, aut forsitan necdum nato, Ecclesiastica jam beneficia provida sane parentum sollicitudo parabat... Audi querelas Domini, quae super hac tanta hominum temeritate loquatur patiens redator; penitentiam magis cupiens quam vindictam: „ Ipsi (inquit) regnaverunt, & non ex me; principes exiterunt, & ego non vocavi eos. „*

Concilium quoque Burdigalense anni 1624. c. 6. de Ordine: *In nulla re profectio magis elaborant saeculi homines, quam ut filii, praecipue deformes, & ad secularia negotia inepti, in sortem Domini assumantur; in beneficia certe, non ad officia Ecclesiastica, quacumque ratione, cum non vocet Dominus, promovendi.*

Parentes ergo carnales plerumque securi non sunt ductores aut directores animarum nostrarum, dum agitur de statu vitae deligendo; ideoque respiciendum non est ad carnem & sanguinem, dum filios impedire satagunt a sequenda divina vocatione, qua vocantur v. g. ad ingrediendam Religionem, imò (Hieronymo iudice supra) pietatis genus est hac in re esse crudelem. Unde Petrus Blelensis ep. 2. ad R. Clericum: *Scio (inquit) quia parentes tui te retrahunt a proposito meliori; non afferat, quaso, non evacuet propositum tuum conversionis proditoria & seductrix affectio parentum; noli eos diligere contra Christum, quos teneris odio habere pro Christo. Multis pro parentibus suis animas perdidit, quorum occasione mundus, qui in eis arnerat, demum revirescit... Impius est qui anima sua pro suis parentibus est crudelis, majoremque temeritatem hac nemo habet, quam ut animam suam ponat quis ita periculose pro amicis suis.*

Propterea etiam Ecclesiastici obedire non debent parentibus suis, nec eorum sequi directionem, in iis quae concernunt functiones ministerii sui; sed Christum imitari, qui a committu sanctissima Matris suae, patrique nutriti sancti Joseph se subduxit manendo in templo, ut vacaret iis qua patris sui erant. Ideo cum dixisset ei Mater: *Fili, quid fecisti nobis sic? ecco pater tuus, & ego dolentes quareba-*

mus te : *Jesús respondit : Quid est quod me quarebatis ? nesciebatis quia in his que Patris mei sunt oportet me esse ?* Luc. 2. Qui etiam Joan. 2. sanctissimæ Matri, ipsum monenti de miraculo faciendo, deficiente vino, dixit : *Quid mihi & tibi est mulier ? nondum venit hora mea.* Et Matth. 12. cum dixisset ei quidam : *Ecce mater tua, & fratres tui foris stant, quærentes loqui tibi.* Ipse respondens dicenti sibi ait : *Quæ est mater mea, & qui sunt fratres mei ?* Et extendens manum in discipulos suos dixit : *Ecce mater mea, & fratres mei.* Quicumque enim fecerit voluntatem Patris mei, qui in calis est, ipse meus frater, & soror, & mater est, &c.

36 Similiter, in ejusmodi rebus, imitandi sunt illi, de quibus per Moysen dicitur : *Qui dixerunt patri suo, & matri sue, nescio vos, & fratribus suis, ignoro vos. . . . Hi custodierunt eloquium tuum, & servaverunt judicia tua.* Ad quæ verba Gregorius l. 7. Moral. c. 14. *Ille (inquit) scire Dominum familiaris appetit, qui, præ amore pietatis, nescire desiderat quos carnaliter scivit. Gravi etenim damno scientia divina minuitur, si cum carnis notitia participatur. Extra cognatos ergo quisque ac proximos debet fieri, si vult Parenti omnium veris jungi, quatenus eosdem, quos propter Deum viriliter negligit, tanto solidius diligat, quanto in eis affectum solubilem copula carnalis ignorat ad profanos usus.*

37 Hinc dum parentes secundum carnalia sua desideria disponere volunt de bonis ecclesiasticis filiorum suorum, ipsis filii cum Bernardo epist. III. respondere debent : *Si me verè ut boni, ut pii parentes diligitis, si veram, si fidelem erga filium pietatem habetis, quid me Patri omnium Deo placere satagentem inquietatis ? Verè nunc cognosco, quia inimici hominis domestici ejus. In hoc vobis obedire non debeo, in hoc non agnosco parentes, sed hostes. si diligereis me, gauderetis utique, quia vado ad meum atque vestrum, imò universorum Patrem.*

38 Nec verò bonorum ecclesiasticorum filiorum, etiam in patris potestate adhuc constitutorum, parentes administrationem habent, uti constat ex lege sacrosanctæ Cod. de Episc. & Cleric. & cap. si annuum de judiciis in 6. Nec proinde de eis disponere possunt. Unde S. Car. Borromæus, à pueritia Clericali militiæ adscriptus, Abbatia postmodum insignitus, patrem admonuit, ne redditus in rem familiarem converterentur.

CAPUT V.

Obligatio parentum erga filios.

39 Quomodo filii parentibus amorem debent & honorem ; sic parentes filiis 1.º amorem debent, tamquam sibi proximissimè (ut ita dicam) proximis. 2.º debent necessaria providere ad conservandam quam ipsis dederunt vitam ; per consequens tenentur filios alere, educare, curam illorum ge-

Tom. II.

re diligentem, dum parvuli sunt, ne quid ipsis mali contingat, ne in ignem vel aquam cadant, ne corpore defectuosi, v. g. lūci vel claudi fiant, ne in eodem secum lecto tenelli dormientes suffocentur, &c. 3.º debent adultis vivendi subsidia providere, sive alia vivendi media ipsis relinquendo, sive artem vel opificium quo honestè vivere possint, ipsos edocendo : *Non enim debent filii parentibus thesaurizare ; sed parentes filiis.* 1. Cor. 12. 4.º præcipua cura ipsorum esse debet (ultra necessaria ad vitam corporalem) ipsis procurare necessaria ad vitam christianam & spiritualem, ut per eam pervenire valeant ad vitam æternam. Curam proinde magnam habere debent, ut renascantur nati, ut christianis moribus instruantur ; fideique mysteria, Dei & Ecclesiæ præcepta doceantur. Ad hoc enim Christianum matrimonium est institutum, & ad Sacramenti rationem à Christo elevatum, ut per christianum illius usum proles nascantur, natæ Christo renascantur, & christianam à parentibus accipiant educationem, ut cælestem tandem consequi valeant hæreditatem. Nihil enim ipsis nasci prodesset, nisi renascerentur ; nihil renasci, nisi per mores Christiano dignos cælum finaliter adipisci possent. Idè ergo filios ab infantia docere debent timorem Domini, fugam peccati. Sic Sufannam filiam suam erudierunt parentes ejus, Daniel. 13. Tobiam filium pater, Tob. 1. *Educate illos in disciplina* (ait Apostolus ad Ephel. 6.) *& correptione Domini. Filii tibi sumi* (ait Ecclesiasticus c. 7.) *erudi illos, & curva ab adolescentia sua.* Obligationis istius magnitudo pensari potest, ex eo quòd Deus prolium suarum animas, Christi sanguine redemptas, parentum curæ commiserit, ut ipsorum sollicitudine renascerentur, renatæ crescerent in vita spirituali, & ad vitam æternam finaliter pervenirent : ita ut à Deo deputati sint velut spirituales pædagogi prolium suarum, velitque Deus ut in sollicitudine illa imitatores sint admirabilis charitatis Christi, qui pro ipsis mortuus est. Unde & graviter puniet parentes in eo negligentes, & econtrà copiosam mercedem daturus est parentibus, suo ea in re officio ritè fungentibus. *Neque enim parvi meritis est indultus à Deo liberis, ad ipsius exercere militiam, eique ab ipsis infantia pannis dedicare : nam si ejusce educationis fundamenta jecerint, magnis efficiendi sunt præmiis ; quemadmodum si neglexerint, magnis cruciatibus.* Verba sunt Chrysostomi Homil. 9. in epist. 1. ad Timoth. Cui conformiter loquitur Concilium Mediol. III. tit. de his quæ pertinent ad Sacram. matrim. *Sicut uberrimum ab optima institutione præmium patrefamilias capiet quicumque liberis, familiamque suam ad Dei cultum, & ad pietatem, christianarumque virtutum disciplinam erudierit ; ita quicumque debitum hoc paternæ curæ officium neglexerit, vel prætermiserit, is expectet, ut in Die Domini sibi durissimum judicium fiat.*